

ЗМІСТ

1. Робоча програма навчальної дисципліни
2. Навчальний контент (розширений план лекцій, конспект лекцій)
3. Плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи (у т.ч. індивідуальні завдання)
4. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт, передбачених навчальним планом, післятестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни
 - 4.1. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти
 - 4.2. Контрольні роботи, передбачені навчальним планом
5. Завдання підсумкового контролю (семестрових екзаменів, письмових залікових робіт)
6. Критерії оцінювання знань студентів та розподіл балів

1. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра статистики, обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Робоча програма навчальної дисципліни

Облік та оподаткування у торгівлі та громадському харчуванні
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>07 «Управління і адміністрування»</u> (шифрі назва)
спеціальність	<u>071 «Облік і оподаткування»</u> (шифр і назва)
освітня програма	<u>071 «Облік і оподаткування»</u> (шифр і назва)
Спеціалізація	 (шифр і назва)
вид дисципліни	<u>за вибором</u> (обов'язкова / за вибором)
факультет	економічний

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)

“ 27 ” серпня 2024 року, протокол № 11

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Інна КОСАТА доцент закладу вищої освіти кафедри статистики, обліку та аудиту канд. екон. наук, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол від “ 26 ” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту

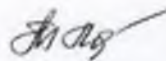
(підпис)

Оксана НЕСТЕРЕНКО

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Облік і оподаткування»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) «Облік і оподаткування»

(підпис)

Тетяна ПОНОМАРЬОВА

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол від “ 27 ” серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Дар'я ЗАГОРСЬКА

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Облік і оподаткування в торгівлі та громадському харчуванні” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки ХНУ ім. В.Н. Каразіна, бакалавр

галузь знань	<u>07 «Управління і адміністрування»</u> (шифрі назва)
спеціальність	<u>071 «Облік і оподаткування»</u> (шифр і назва)
освітня програма	<u>071 «Облік і оподаткування»</u> (шифр і назва)

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни - формування у студентів системи фундаментальних знань і освоєння концептуальних основ обліку і оподаткування на підприємствах торгівлі і громадського харчування як інформаційної бази прийняття ефективних управлінських рішень

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- засвоєння методики фінансового обліку і оподаткування на підприємствах торгівлі та громадського харчування;
- основ документального відображення господарських операцій і процесів на підприємствах торгівлі та громадського харчування;
- інформаційного забезпечення управлінського персоналу даними фінансового обліку;
- прийняття рішень та підвищення ефективності менеджменту за даними бухгалтерського обліку ;

практична підготовка студентів з питань:

- з'ясування істотних облікових даних на підприємствах в торгівлі та громадського харчування, що впливають на ефективність прийнятих управлінських рішень;
- моніторингу існуючої інформаційної системи обліку на підприємствах в торгівлі та громадського харчування;
- оцінки господарських засобів і джерел їх утворення, а також достовірності їх відображення у звітності на підприємствах в торгівлі та громадського харчування;

Після завершення курсу студент має набути такі **загальні та фахові компетентності**:

▪ Загальні

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

▪ Фахові

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / <u>за вибором</u>	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
8-й	8-й
Лекції	
24 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	год.
Дистанційні заняття	
год.	4 год.
Самостійна робота	
72 год.	110 год.
у тому числі, індивідуальні завдання	
8 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання**:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПРН06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- основні принципи бухгалтерського (фінансового) обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування і базові загальноприйняті правила ведення бухгалтерського обліку активів, зобов'язань, капіталу, доходів, витрат на підприємствах торгівлі та громадського харчування;

- систему збору, обробки, підготовки інформації фінансового характеру на підприємствах торгівлі та громадського харчування; проблеми, розв'язувані бухгалтерами фінансового

обліку в процесі формування інформації для характеристики стану і змін основного й оборотного капіталу, власних і позикових джерел фінансування активів підприємства, доходів, витрат, порядок формування фінансового результату руху фінансових потоків за звітний рік, а також взаємозв'язок бухгалтерського обліку з податковим обліком;

- економічну сутність обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування, його роль і значення в умовах переходу до ринкової економіки;

- визначення елементів обліку; функції обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування;

- організація обліку, функції бухгалтерії на підприємствах торгівлі та громадського харчування;

- розуміння характеру взаємовідносин юридичних та фізичних осіб платників обліку з фінансовими органами, податковими інспекціями, державними цільовими фондами;

- механізм обчислення та сплати різних загальнодержавних платежів та зборів на підприємствах торгівлі та громадського харчування

вміти:

- організувати та вести на підприємствах торгівлі та громадського харчування облік відповідно до чинного законодавства;

- вирішувати на прикладі конкретних ситуацій питання оцінки, облікової реєстрації і нагромадження інформації фінансового характеру з метою наступного її представлення в бухгалтерських фінансових звітах;

- застосовувати в процесі роботи план рахунків бухгалтерського обліку і основні методологічні положення П(с)БО;

- складати основні форми бухгалтерської (фінансової) звітності;

- вносити пропозиції щодо вдосконалення облікової роботи на підприємствах торгівлі та громадського харчування;

- розробляти заходи щодо усунення виявлених порушень та недоліків в організації обліку об'єктів оподаткування на підприємствах торгівлі та громадського харчування;

- аналізувати стан розрахунків та фінансовий стан підприємства.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Особливості обліку активів та зобов'язань на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Тема 1. Особливості організації обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Бухгалтерський облік на підприємствах торгівлі та громадського харчування в інформаційній системі керування економікою підприємства. Користувачі інформації бухгалтерського фінансового обліку. Обумовленість організації обліку на підприємстві вимогами користувачів інформації.

Облік на підприємствах торгівлі та громадського харчування як система відображення руху коштів у процесі підприємницької діяльності. Основний зміст бухгалтерського (фінансового) обліку: оцінка стану і змін основного й оборотного капіталу, власних і позикових джерел фінансування активів підприємства, руху фінансових потоків за звітний період, а також фінансових результатів. Бухгалтерська звітність як завершальна стадія фінансового обліку. Принципи і загальні положення міжнародних стандартів фінансової звітності і їхній вплив на організацію бухгалтерського (фінансового) обліку в Україні. Мета і задачі реформування бухгалтерського обліку в Україні. Основи концепції бухгалтерського обліку в ринковій економіці України.

Облікова політика підприємства, принципи її формування і розкриття. Концепція бухгалтерського обліку в ринковій економіці й основні напрямки реформування його в Україні.

Тема 2. Облік запасів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Виробничі запаси на підприємствах торгівлі та громадського харчування, їх класифікація та оцінка. П(С)БУ 9 «Запаси».

Порядок формування собівартості запасів.

Документальне оформлення надходження та використання запасів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Облік операцій використання запасів.

Запаси, їхня класифікація і види оцінок.

Облік надходження матеріалів. Формування фактичної собівартості матеріалів, що надходять на склад.

Облік відпуску запасів зі складів. Методи оцінки витрат запасів. Облік запасів на складах і в бухгалтерії. Методи аналітичного обліку запасів.

Облік транспортно-заготівельних витрат.

Облік податку на додаткову вартість по придбаних матеріально-виробничих запасах.

Облік матеріальних цінностей на за балансових рахунках.

Інвентаризація матеріально-виробничих запасів, облік результатів інвентаризації.

Тема 3. Облік основних засобів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Основні засоби на підприємствах торгівлі та громадського харчування, їхня характеристика, класифікація й оцінка. П(С)БУ 7 «Основні засоби».

Синтетичний і аналітичний облік основних засобів.

Облік надходження основних засобів. Формування вартості об'єктів основних засобів у залежності від джерел надходження. Облік операцій надходження засобів.

Амортизація основних засобів, методи нарахування амортизації та порядок відображення в обліку сум амортизаційних відрахувань.

Інвентаризація і переоцінка основних засобів, облік їх результатів.

Облік витрат на відновлення (ремонт) основних засобів.

Оренда основних засобів. Форми оренди. Облік оренди основних засобів в орендодавця й орендаря. Облік лізингових операцій.

Облік вибуття основних засобів.

Інвентаризація основних засобів.

Тема 4. Облік нематеріальних активів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Характеристика нематеріальних активів на підприємствах торгівлі та громадського харчування, їхні види, класифікація й оцінка (П(С)БУ 8 «Нематеріальні активи»).

Синтетичний і аналітичний облік нематеріальних активів. Облік надходження нематеріальних активів.

Облік амортизації нематеріальних активів. Методи нарахування амортизації. Облік вибуття нематеріальних активів. Інвентаризація нематеріальних активів

Тема 5. Облік розрахунків з оплати праці на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Організація оплати праці на підприємствах торгівлі та громадського харчування, види заробітної плати, форми і системи оплати праці.

Документальне оформлення обліку розрахунків з робітниками та службовцями по оплаті праці. Облік чисельності працівників, відпрацьованого часу і випуску.

Порядок нарахування заробітної плати на підприємствах торгівлі та громадського харчування за різними формами і системами оплати праці та по середньому заробітку.

Порядок розрахунку заробітної плати, доплат, оплати відпусток, надбавок, гарантій і компенсацій і виплат соціального характеру.

Утримання з заробітної плати. Оформлення розрахунків по оплаті праці.

Порядок визначення допомоги за тимчасовою непрацездатністю.

Особливості обліку заробітної плати за час тарифної відпустки .

Порядок розрахунків по обов'язковому державному соціальному страхуванню.

Суб'єкти, об'єкти, ставки зборів. Відображення в обліку розрахунків з органами страхування. Виплати за рахунок цих фондів, їх облік.

Склад фонду оплати праці і виплат соціального характеру.

Синтетичний і аналітичний облік розрахунків з персоналом по оплаті праці. Порядок складання розрахункових відомостей. Зведення даних про нараховані суми заробітної плати по її складу, структурним підрозділам, категоріям персоналу й утриманням. Угруповання нарахованої заробітної плати по напрямках витрат.

Облік розрахунків з персоналом за товари, куплені в кредит, надані позики, по відшкодуванню матеріального збитку й інших операцій.

Розділ 2. Специфіка визначення фінансових результатів діяльності на підприємствах торгівлі та громадського харчування

Тема 6. Облік собівартості та витрат обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Витрати обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування, їхній склад і порядок обліку (П(С)БУ 16 "Витрати"). Поняття про витрати у системі фінансового обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування. Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати.

Витрати обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування, їхній склад і класифікація. Умови визначення витрат витратами звітного періоду. Призначення витрат за економічними елементами, цільовим призначенням, способом включення до собівартості продукції (робіт, послуг) та іншими ознаками. Організація обліку витрат на підприємствах торгівлі та громадського харчування в системі фінансового обліку по елементах і в управлінському обліку по статтях витрат (калькуляційний розріз). Об'єкти обліку витрат. Система рахунків витрат. Узагальнення витрат в облікових регістрах.

Облік витрат і калькулювання собівартості продукції на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Облік витрат по елементам в системі рахунків класу 8 "Витрати по елементам". Кореспонденція рахунків з обліку витрат на виробництво та випуск продукції. Облік адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат та витрат, не пов'язаних з операційною діяльністю.

Тема 7. Облік доходів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Схема формування інформації про випуск продукції на підприємствах громадського харчування (варіанти обліку випуску продукції); про готову продукцію, її склад і способи оцінки.

Доходи на підприємствах торгівлі та громадського харчування, поняття, їхній склад. П(С)БУ 15 "Доходи" Момент визнання доходу і його відображення в облікових регістрах (варіанти облікової політики для цілей бухгалтерського обліку й оподаткування). Особливості обліку доходів від безоплатно отриманого майна.

Господарські операції по обліку відвантаження і продажів продукції (робіт, послуг), їхнє документування.

Тема 8. Облік фінансових результатів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.

Визначення і списання фінансових результатів на підприємствах торгівлі та громадського харчування. Операційні доходи і витрати, їхній склад, облік і визначення фінансових результатів.

Позареалізаційні доходи і витрати, їхній склад, облік і визначення фінансових результатів. Облік надзвичайних доходів і витрат.

Тема 9. Порядок зайняття торгівельної діяльності та правила продажу продовольчих та непродовольчих товарів.

Правила торгівлі продовольчими, непродовольчими товарами.

Правила оптової та роздрібно торгівлі.

Нормативне забезпечення зайняття торгівельною діяльністю.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма						Заочна форма							
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі						
		л	п	ла б	інд	ср		л	п	дис т	ін д	ср		
Розділ 1. Особливості обліку активів та зобов'язань на підприємствах торгівлі та громадського харчування														
Тема 1. Особливості організації обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	10	2	2			6	10							10
Тема 2. Облік запасів на підприємствах торгівлі та громадського харчування	12	2	2			8	12	1		1				10
Тема 3. Облік основних засобів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	12	2	2			8	12	1						11
Тема 4. Облік нематеріальних активів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	12	2	4			6	12			1				11
Тема 5. Облік розрахунків з оплати праці на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	14	4	2			8	14	1						13
Разом за розділом 1	60	12	12	0	0	36	60	3	0	2	0			55
Розділ 2. Специфіка визначення фінансових результатів діяльності на підприємствах торгівлі та громадського харчування														
Тема 6. Облік собівартості та витрат обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	14	4	2			8	14	1						13
Тема 7. Облік доходів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	14	2	4			8	14	1		1				12
Тема 8. Облік фінансових результатів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	14	4	2			8	14	1						13
Тема 9. Нормативні та законодавчі вимоги до підприємств торгівлі та громадського харчування.	10	2	4			4	10			1				9

Разом за розділом 2	52	1 2	1 2	0	0	28	52	3	0	2	0	47
Розділ 3												
Індивідуальне розрахункове завдання	8					8	8					8
Всього годин	120	24	24			72	90	4		4		112

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Особливості організації обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	4	-
2.	Облік запасів на підприємствах торгівлі та громадського харчування	4	-
3.	Облік основних засобів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	4	-
4.	Облік нематеріальних активів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	2	-
5.	Облік розрахунків з оплати праці на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	2	-
6.	Облік собівартості та витрат обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	2	-
7.	Облік доходів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	4	-
8.	Облік фінансових результатів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	2	-
9.	Нормативні та законодавчі вимоги до підприємств торгівлі та громадського харчування.	4	-
	Разом	24	-

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, підготовку до усіх видів контролю.

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи (назва теми)	Кількість годин	Кількість годин
		денна	заочна
1	Проробка конспекту лекції, вивчення рекомендованої літератури по темах, які викладаються на лекціях	16	36
2	Підготовка до практичних занять	16	0
3	Підготовка до поточного контролю	12	36
4	Підготовка до підсумкового контролю (екзамену)	20	32
5	Виконання індивідуального завдання (ІНДЗ) з курсу	8	8
	Разом	72	112

6. Індивідуальні завдання

В якості індивідуального навчально-дослідного завдання за 5 семестр виступає індивідуальне розрахункове завдання. **Індивідуальні розрахункові завдання** є обов'язковою частиною самостійної роботи студента.

Розрахункове завдання (Розділ 2) виконується у відповідності до початкових букв прізвищ студентів згідно з «Методичними вказівками до виконання індивідуального розрахункового завдання» з дисципліни «Облік і оподаткування в торгівлі та громадському харчуванні».

При виконанні завдання необхідно керуватися наступними вимогами:

1. На початку завдання повинен бути наведений номер варіанта.
2. Перед розв'язанням задачі варто навести журнал реєстрації господарських операцій, в якому скласти проводки.
3. Розв'язання потрібно супроводжувати формулами, розгорнутими розрахунками, висновками по результатах розрахунків. При розв'язанні завдань потрібно перевіряти розрахунки, користуючись взаємозв'язком між обчислювальними показниками, а також звертати увагу на економічну сутність показників.
4. Завдання, відповіді по яких наводяться без розгорнутих розрахунків, пояснень, висновків, вважаються невірними.
5. Розрахункове завдання повинне бути оформлене акуратно, написано розбірливо, без скорочення слів (крім загальноприйнятих скорочень). Сторінки треба пронумерувати й залишити широкі поля (краще писати текст на одній стороні аркуша) для зауважень рецензента й виправлень (доповнень), внесених студентом після рецензування.
6. Наприкінці завдання варто навести список використаної літератури, складений відповідно до прийнятої послідовності. Спеціальна література викладається за абеткою із вказівкою автора, видавництва й року видання, сторінки, що містить використану інформацію.
7. Розрахункове завдання повинне бути підписане студентом із наведенням дати його виконання.

8. Якщо за розрахунковим завданням рецензентом зроблені зауваження, студент повинен урахувати їх і, не переписуючи завдання, внести необхідні виправлення й доповнення. Без дотримання зазначеної вимоги контрольне завдання не буде зараховано.

Написання ІНДЗ має сприяти глибшому засвоєнню студентами дисципліни “Облік і оподаткування в торгівлі та громадському харчуванні”, спонукає до ґрунтовного закріплення й перевірки знань, отриманих студентами в процесі вивчення навчального матеріалу, уміння застосовувати на практиці різні облікові методи відображення господарських операцій.

ІНДЗ оцінюються за критеріями:

- самостійності виконання;
- логічності та послідовності викладення матеріалу;
- повноти та глибини вирішення задач;
- обґрунтованості висновків;
- якості оформлення, презентації та захисту розрахункового завдання.

7. Методи навчання

Методи навчання, спрямовані на досягнення освітніх цілей:

- **лекції** (лектором викладається основний зміст програмного навчального матеріалу. Студент повинен конспектувати той матеріал, на якому головну увагу акцентує лектор);
- **практичні заняття** (реалізуються кількома навчальними завданнями: засвоєння теоретичного матеріалу лекційного курсу; практичні роботи; перевірка виконання самостійних завдань);
- **самостійна робота** (виконується студентами в час після прослуховування лекції, перед практичними заняттями чи проміжного контролю - вдома, у бібліотеках,

комп'ютерних класах тощо). Самостійна робота є основним способом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача. Методичне забезпечення самостійної роботи студентів: списки рекомендованих джерел і літератури, питання для самоконтролю, тести, пакети контрольних завдань, електронні версії лекцій тощо.

Основними відмінностями активних та інтерактивних методів навчання від традиційних вважаються не лише методика і техніка викладання, але і висока ефективність навчального процесу, яка проявляється через:

- високу мотивацію студентів;
- закріплення теоретичних знань на практиці;
- підвищення самосвідомості студентів;
- вироблення здатності ухвалювати самостійні рішення;
- вироблення здатності приймати колективні рішення;
- вироблення здатності до соціальної інтеграції;
- придбання навичок вирішення конфліктів;
- розвиток здатності до компромісів.

При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій як кейс-метод, проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами і увага студентів має бути сконцентрована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядаються.

При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор ставить питання, які спонукають студента шукати вирішення проблемної ситуації. Така ситуація змушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені питання, а висвітлювати матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використати при вирішенні проблеми.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання навчальної дисципліни представлено в табл.

Використання навчальних технологій для активізації процесу навчання

№	Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1.	Особливості організації обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	Міні-лекція, дискусія
2.	Облік запасів на підприємствах торгівлі та громадського харчування	Лекція, Кейс-метод
3.	Облік основних засобів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	Лекція, Кейс-метод
4.	Облік нематеріальних активів на	Лекція, Кейс-метод

	підприємствах торгівлі та громадського харчування.	
5.	Облік розрахунків з оплати праці на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	Лекція, Кейс-метод
6.	Облік собівартості та витрат обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	Лекція, Кейс-метод
7.	Облік доходів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	Лекція, Кейс-метод
8.	Облік фінансових результатів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	Лекція, Кейс-метод
9.	Нормативні та законодавчі вимоги до підприємств торгівлі та громадського харчування.	Лекція, Кейс-метод

8. Методи контролю

За дисципліною «Облік і оподаткування в торгівлі та громадському харчуванні» існує поточне оцінювання протягом семестру, та підсумкове оцінювання, яке містить написання та захист індивідуального розрахункового завдання, а також складання екзамену за матеріалами семестру.

Розділ, тема	Види та засоби контролю	Розподіл балів
Розділ 1. Особливості обліку активів та зобов'язань на підприємствах торгівлі та громадського харчування		
Тема 1. Особливості організації обліку на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	практичне завдання, тест	4
Тема 2. Облік запасів на підприємствах торгівлі та громадського харчування	практичне завдання, тест	4
Тема 3. Облік основних засобів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	практичне завдання, тест	4
Тема 4. Облік нематеріальних активів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	практичне завдання, тест	4
Тема 5. Облік розрахунків з оплати праці на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	практичне завдання, тест	4
Розділ 2. Специфіка визначення фінансових результатів діяльності на підприємствах торгівлі та громадського харчування		
Тема 6. Облік собівартості та витрат обігу на підприємствах торгівлі та громадського харчування	практичне завдання, тест	5
Тема 7. Облік доходів на підприємствах торгівлі та громадського харчування.	практичне завдання, тест	5
Тема 8. Облік фінансових результатів на підприємствах торгівлі та громадського харчування	практичне завдання, тест	5
Тема 9. Нормативні та законодавчі вимоги до підприємств торгівлі та громадського харчування.	практичне завдання, тест	5
Індивідуальне розрахункове завдання		20
Підсумковий семестровий контроль	іспит	40
Сума		100

8. Схема нарахування балів

Для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену або екзаменаційної роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Екзамен (екзаменаційна робота)	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом			
7 семестр									
T1	4	T6	5		20	60	40	100	
T2	4	T7	5						
T3	4	T8	5						
T4	4	T9	5						
T5	4								

T1, T2 ... – теми розділів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ДЛЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ В ТОРГІВЛІ ТА ГРОМАДСЬКОМУ ХАРЧУВАННІ»

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. Повнота виконання завдання:

- Елементарна;
- Фрагментарна;
- Повна;
- Неповна.

2. Рівень самостійності студента

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. Рівень сформованості фахових методичних вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно

опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. Повнота відповіді або виконання завдання:

- елементарна;
- фрагментарна;
- повна;
- неповна.

2. Рівень сформованості логічних умінь:

- елементарні дії;
- операція, правило, алгоритм;
- правила визначення понять;
- формулювання законів і закономірностей;
- структурування суджень, доводів, описів.

Оцінювання рівня набутих практичних навичок здійснюється за результатами виконання та захисту індивідуального завдання.

Шкала оцінювання індивідуальної розрахункової роботи

Кількість балів	Теоретичне питання	Практичне завдання
15-20	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продemonстровано термінологічну грамотність	Продemonстровано методичну й технологічну грамотність. Методичні рішення обґрунтовано. Оформлення відповідає вимогам.
10-14	Повне засвоєння матеріалу, але недостатнє суб'єктне його усвідомлення. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.	Наявність незначних методичних і технологічних помилок, а також помилок в оформленні роботи. Методичні рішення обґрунтовано.
5-9	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Наявність значної кількості методичних і технологічних помилок, а також в оформленні роботи.
0-4	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Методична й технологічна неграмотність. Неправильне оформлення роботи.

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації й проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

Підсумковий контроль за курсом – у формі екзамену.

До складання екзамену допускають студентів, що мають задовільну кількість балів зі складених тестів з основних навчальних елементів змістовних модулів, написання та захисту індивідуального розрахункового завдання та інших завдань, передбачених програмою дисципліни.

Екзамен здійснюють за завданнями екзаменаційних білетів, які містять вісімнадцять завдань (шістнадцять тестів та два практичних завдання). Вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною «Облік і оподаткування у торгівлі та громадському харчуванні» (рис. 1).

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет економічний

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Спеціалізація Семестр 7 Форма навчання денна, заочна

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): бакалавр

Навчальна дисципліна: «Облік і оподаткування у торгівлі та громадському харчуванні»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ (ЗАВДАННЯ) № 1

1. Ліцензія - це:
А) дозвіл на здійснення торгової діяльності;
В) документ, що підтверджує якість товару;
С) дозвіл на здійснення торгівлі окремими товарами;
Д) документ, що підтверджує якість товару та її відповідність діючим стандартам.
2. Підприємство роздрібної торгівлі може почати діяльність без дозволу:
А) відділу по контролю за цінами;
В) відділу торгівлі;
С) санітарно-епідеміологічної служби;
Д) органу пожежної безпеки.
3. При поверненні комітенту нереалізованого товару комісіонер має право утримати з нього:
А) плату за зберігання;
В) комісійну винагороду;
С) проценти за кредит;
Д) ануїтет.
4. Сума реалізованої надбавки визначається як:
А) добуток середнього процента надбавки і купівельної вартості реалізованого товару;
В) відношення продажної вартості реалізованого товару і середнього процента надбавки;
С) відношення купівельної вартості реалізованого товару і середнього процента надбавки;
Д) добуток середнього процента надбавки і продажної вартості реалізованого товару.
5. Товари, що передані на комісію обліковуються у комітента на рахунок:
А) 024; В) 281; С) 283; Д) 282.
6. Оприбуткована в кафе закуплена на ринку у фізичної особи рання полуниця: 2 кг по 15 грн. за кг. Вага нетто 1,8 кг. Вартість реалізації в барі складає 40 грн. з ПДВ за кг. Сума торгівельної надбавки складає:
А) 10 грн.; В) 25 грн.; С) 23,33 грн.; Д) 27,50 грн.
7. Чи може організація оптової торгівлі враховувати товари за продажними цінами:
а) так; б) ні.
8. Оптовий товарообіг класифікується за:
а) призначенням; б) формою організації;
в) призначенням та за формою організації;
г) участю в розрахунках.
9. Оприбуткування тари, вартість якої не зазначена в документах постачальника, оформлюється:
1 - товарно-транспортною накладною;
2 - накладною;
3 - сертифікатом якості;
4 - актом по оприбуткуванню тари
10. Природна нестача при транспортуванні товару списується за рахунок:
А) зменшення надбавки; В) транспортно-заготівельних витрат;
С) матеріально-відповідальної особи; Д) постачальника. Природна нестача при транспортуванні товару списується за рахунок:
А) зменшення надбавки; В) транспортно-заготівельних витрат;
С) матеріально-відповідальної особи; Д) постачальника.

* Зазначається кількість балів, якою оцінюються відповіді на кожне з питань

1-10 по 4 бали

Затверджено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 року.

Завідувач кафедри (Нестеренко О.О.) Екзаменатор

(Косата І.А.)

Критерії оцінювання на екзамені:

Оцінювання знань студента проводиться за чотирирівневою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). За екзамен студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання оцінки «відмінно» (35-40 балів) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - навести вірне рішення задачі та тестів.
2. Для одержання оцінки «добре» (25-34 балів) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - навести вірне рішення задачі;
 - можливі помилки при відповіді на тести.
3. Для отримання оцінки «задовільно» (15-24 балів) студент повинен:
 - викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
 - можливі помилки при розв'язанні задачі та тестів.
4. Оцінку «незадовільно» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередньому пункті.

Кожне завдання екзамену оцінюється окремо, що зазначається в білетах.

Зведена шкала оцінювання роботи студентів з дисципліни «Облік і оподаткування у торгівлі та громадському харчуванні»

Види робіт	Максимум балів
Поточне оцінювання (тестування)	40
Індивідуальна робота	20
РАЗОМ	60
Екзамен (залік)	40
Всього	100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами підсумкового екзамену).

У відповідності до набраних студентом балів оцінка знання матеріалу проводиться за чотирирівневою системою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

1. Блакита Г.В. Бухгалтерський облік в торгівлі та ресторанному господарстві. Київ: Центр навчальної літератури, 2019 288 с.
2. Верхоглядова Н., Шило В., Ільїна С., Кисла В. Бухгалтерський фінансовий. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 536 с.

3. Шквір В.Д., Загородній А.Г., Височан О.С. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті: підручник. 4-те вид., доопрац. і допов. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2017. 404 с.
4. «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 (Редакція станом на 14.03.2024) // База даних «Законодавство України» / Мінфін України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 29.06.2024).
5. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 року N 3125-XII (Редакція станом на 16.01.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3125-12> (дата звернення 29.06.2024).
6. Закон України «Про Бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV (Редакція станом на 01.01.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 29.06.2024).
7. Закон України «Про оплату праці» № 108/95-ВР від 24.03.95 (Редакція станом на 01.01.2017) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 29.06.2024).
8. Закон України «Про відпустки» № 504/96-ВР від 15.11.1996 (Редакція станом на 20.01.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 29.06.2024).
9. Законом «Про внесення змін у деякі законодавчі акти України стосовно погодинної оплати праці» від 25.06.2009 N 1574-VI (Редакція станом на 25.06.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1574-17> (дата звернення 29.06.2024).
10. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI (Редакція станом на 19.04.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2464-17> (дата звернення 29.06.2024).
11. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 № № 3356-XII (Редакція станом на 01.01.2015) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3356-12> (дата звернення 29.06.2024).
12. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 28.12.2014 № № 77-VIII (Редакція станом на 05.10.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/77-19> (дата звернення 29.06.2024).
13. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (Редакція станом на 05.01.2024) // База даних

- «Законодавство України» / Мінфін України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 29.06.2024).
14. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.09.1996 № 357//96-ВР (Редакція станом на 20.01.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення 29.06.2024).
15. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств й організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 (Редакція станом на 09.12.2021) // База даних «Законодавство України» / Мінфін України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11> (дата звернення 29.06.2024).
16. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (Редакція станом на 19.04.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 29.06.2024).
17. Ткаченко, Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник / Н. М. Ткаченко ; МОН України. 7-те вид., доп. і перероб. К. : Алерта, 2016. 928 с.
18. Шара Є. Ю., Соколовська-Гонтаренко І. Є.. Фінансовий облік II. Навч. посіб. К. : «Вид-во «Центр учбової літератури», 2016. 308 с.
19. Фінансовий облік : підруч. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін. – 4-те вид. [доп. і перероб.]. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 451 с.
20. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (Редакція станом на 17.06.2024) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення 29.06.2024).

1. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://zakon.rada.gov.ua> (Сайт Верховної Ради України)
2. <http://www.sta.gov.ua> (Сайт ДФС)
3. <http://www.dtki.com.ua> (Сайт журналу “Дт-Кт”)
4. <http://www.ukrstat.gov.ua> (Сайт Держстату України)
5. <http://www.visnuk.com.ua> (Вісник податкової служби України)
6. <http://www.buhgalteria.com.ua> (Сайт журналу “Бухгалтерія”)
7. <http://www.vuzlib.net> (Економіко-правова бібліотека)
8. http://www.ief.org.ua/IEF_rus/index.htm (Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України).
9. <http://www.ibser.org.ua/news/559/> (Інститут бюджету та соціально економічних досліджень)
10. <http://blanki.com.ua>
11. <http://podatok.info>
12. <https://7eminar.ua/> (бухгалтерська відеоплатформа №1)

2. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборобою відвідування ЗВО студентам денної та заочної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Оптимізація оподаткування», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2658>

2. НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Розділ 1.1 Теоретико-методологічні основи обліку в торгівлі та громадському харчуванні

1.1.1. Теоретичні основи обліку в торгівлі та громадському харчуванні

1.1.2. Документація і інвентаризація як методи обліку в торгівлі та громадському харчуванні

1.1.3. Рахунки і подвійний запис

1.1.4. Синтетичний і аналітичний облік **Ошибка! Закладка не определена.**

Фінансовий облік – система суцільного, безперервного, суворо документованого і взаємопов’язаного відображення господарських засобів (грошових і матеріальних ресурсів), джерел їх утворення в єдиній вартісній оцінці з метою забезпечення інформації користувачів.

Предметом вивчення обліку в торгівлі та громадському харчуванні є підприємств торгівлі та громадського харчування з його господарськими засобами і джерелами їх утворення.

Методи обліку в торгівлі та громадському харчуванні: документація; інвентаризація; рахунки і подвійний запис; калькуляція; баланс; звітність.

Активи – сукупність майна і грошових коштів, що належать підприємств торгівлі та громадського харчування, в які вкладені кошти власників, від використання яких очікується отримання економічних вигод та які мають достовірну грошову оцінку.

Пасиви – це протилежність активів, джерело їх утворення.

Господарська операція – це подія, яка викликає зміну в структурі активів, зобов’язань або власний капітал підприємств торгівлі та громадського харчування.

Під **документацією** слід розуміти процес відображення інформації про господарські операції у відповідних документах.

Інвентаризація – це перериване (переважно періодичне) документальне спостереження, яке доповнює поточний облік і дозволяє виявляти розбіжності між фактичною наявністю господарських засобів і обліковими даними за допомогою виявлення надлишків, неврахованих в обліку, а також нестач, що викликані розкраданнями і втратами.

Для обліку руху господарських засобів і джерел їх утворення в бухобліку застосовується система рахунків. **Рахунок** – спосіб групування господарських операцій за економічно однорідними ознаками. Відносно балансу рахунки поділяють на активні і пасивні.

Активні – це рахунки, на яких відображається рух і зміна активів або господарських засобів підприємств торгівлі та громадського харчування. Рахунки, на яких відображається рух і зміна пасивів або джерел утворення господарських засобів підприємств торгівлі та громадського харчування, називаються пасивними рахунками. Спосіб відображення господарських операцій за рахунками бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні, що дозволяє відображати взаємозв’язок господарських засобів і джерел їх утворення, називається подвійним записом.

Взаємозв’язок рахунків, що виникає в результаті відображення на них господарських операцій за допомогою подвійного запису, називається кореспонденцією рахунків, а рахунки кореспондуючими.

Рахунки, на яких обліковуються господарські кошти і джерела їх утворення в єдиній вартісній оцінці, називаються **синтетичними рахунками**, а облік на них – синтетичним обліком.

Рахунки, на яких обліковуються господарські кошти і джерела їх утворення в натуральному і трудовому вираженні, називаються **аналітичними рахунками**, а облік на них – аналітичним обліком.

Аналітичні рахунки завжди відкриваються разом із синтетичними, розкриваючи і деталізуючи їх зміст.

1. Рекомендована література

1. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Т. В. Давидюк [та ін.] ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Х. : Гельветика, 2016. – 392 с.
2. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / М. Б. Кулинич, А. Т. Сафарова. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 410 с.

3. Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях / Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко ; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – К. : Консультант, 2017. – 66 с.
4. [Маслій Н. Д.](#) Бухгалтерський облік : навч.-метод. посіб. – Одеса : Астропринт, 2017. – 270 с.
5. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Н. Є. Скоробогатова ; Нац. техн. ун-т України «КПІ ім. Ігоря Сікорського». – Київ : Політех-ніка, 2017. – 248 с.

Розділ 1.2. Методика обліку активів і зобов'язань підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування

1.2.1. Облік грошових коштів

1.2.2. Облік запасів **Ошибка! Закладка не определена.**

1.2.3. Облік основних засобів

1.2.4. Облік розрахунків з оплати праці

Всі розрахунки підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування між собою, а також з громадянами здійснюються за допомогою безготівкових або готівкових розрахунків. Для зберігання вільних грошових коштів і проведення безготівкових розрахунків підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування відкриваються поточні рахунки в банках.

Регулярно, в міру здійснення господарських операцій по поточному рахунку підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування, банк надає своєму клієнтові виписку з його особового рахунку, в якій відбивається весь рух коштів клієнта, а в розшифровках до виписки більш детально розкривається зміст операції. Для обробки виписок клієнту необхідно пам'ятати, що банк відображає операції по рахунку клієнта з тієї точки зору, що клієнт є його кредитором. Тому надходження коштів на рахунок клієнта в виписці відображається за кредитом, а перерахування коштів з рахунку – за дебетом.

Порядок зберігання, витрачання та обліку грошових коштів в касі підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування регламентує Положення «Про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148. підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування за погодженням з банком встановлюється ліміт залишку грошових коштів в касі підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування. Цей ліміт характеризує граничний розмір суми готівки, що може залишатися в касі в позаробочий час.

Згідно з П(С)БО 9 «Запаси» запаси визнаються активом, якщо існує ймовірність того, що підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням та їх вартість може бути достовірно визначена. Придбані (отримані) або вироблені запаси зараховуються на баланс підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування/установи за первісною вартістю.

Транспортно-заготівельні витрати входять до вартості запасів відразу, якщо вони відомі на момент надходження запасів.

Якщо ж на момент оприбуткування запасів ТЗВ не відомі, то вони відображаються на окремому субрахунку до рахунку запасів, щомісяця розподіляються між вартістю залишку запасів і вартістю вибутих, використаних у виробництві запасів. Водночас використовують розрахунок середнього відсотка ТЗВ.

Для розподілу вартості однакових матеріальних цінностей, які надійшли на підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування за різними цінами, між тими, які використані у виробництві, реалізовані, і тими, які залишилися на підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування на кінець звітного періоду, П(С)БО № 9 «Запаси» пропонує оцінювати вартість вибуття запасів за такими методами:

- ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів;
- середньозваженої собівартості;

- собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО);
- нормативних витрат;
- ціни продажу.

Методологічні принципи формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби і інші необоротні матеріальні активи визначаються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 7 «Основні засоби» (П(С)БО № 7).

Для накопичення початкової вартості об'єкта основних засобів до моменту введення його в експлуатацію використовують рахунок «Капітальні інвестиції». Під капітальними інвестиціями розуміють витрати підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування на придбання або створення основних засобів, інших необоротних матеріальних та нематеріальних активів, а також витрати на реконструкцію, розширення і технічне переозброєння діючих підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування.

Відповідно до П(С)БО № 7 амортизація основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів) нараховується із застосуванням таких методів:

- 1) прямолінійного;
- 2) зменшення залишкової вартості;
- 3) прискореного зменшення залишкової вартості;
- 4) кумулятивного;
- 5) виробничого.

Порядок проведення розрахунків, пов'язаних з оплатою праці, регламентується П(С)БО № 26 «Виплати працівникам» та Законом України «Про оплату праці». Відповідно до нього, заробітна плата – це винагорода, що надається здебільшого в грошовому вираженні і виплачується власником працівнику за виконану за трудовим договором роботу.

Якщо працівник перебуває на лікарняному (не пов'язаному з нещасним випадком на виробництві), при наявності лікарняного листа йому здійснюється оплата днів хвороби.

Податки і збори, пов'язані з оплатою праці, підрозділяються на дві групи:

- 1) утримання із заробітної плати працівників здійснюються за рахунок коштів працівника з нарахованих йому доходів;
- 2) нарахування на заробітну плату працівників здійснюються за рахунок коштів підприємств торгівлі та громадського харчування торгівлі та громадського харчування.

До утримань із зарплати належать:

1. Податок з доходів фізичних осіб (ПДФО);
2. Військовий збір 1,5 %;
3. Інші:
 - утримання за виконавчими листами;
 - утримання за заподіяний матеріальний збиток;
 - відшкодування вчасно не повернутих підзвітних сум тощо.

До нарахування на зарплату входить єдиний соціальний внесок, який об'єднує в собі відрахування до Пенсійного фонду, фонду соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Рекомендована література

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com>

[/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021472.html](https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021472.html).

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 9 «Запаси» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021474.html>.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 26 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021492.html>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021493.html>.
6. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затв. наказом МФУ 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.
7. Фінансовий облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
8. Фінансовий облік І. Фінансовий облік II : навч. посібн. / А. О. Фатенок-Ткачук. – Луцьк : Східноєвр. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 510 с.
9. Фінансовий облік : підручник / Я. Д. Крупка тощо. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 450 с.
10. Фінансовий облік 1 : навч. посіб. / В. Г. Васильєва тощо. – Дніпро : Акцент, 2016. – 236 с.
11. Фінансовий облік 2 : навч. посіб. : слайд-конспект / Атамас П. Й. тощо. – Дніпропетровськ : Ун-т А. Нобеля, 2015. – 218 с.

Розділ 3. Методика обліку витрат і доходів підприємств торгівлі та громадського харчування та визначення фінансових результатів діяльності. Фінансова звітність.

3.1. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції

3.2. Облік готової продукції та її реалізації

3.3. Облік доходів і фінансових результатів діяльності підприємств торгівлі та громадського харчування

3.4. Фінансова звітність

Методологічні принципи формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємств торгівлі та громадського харчування регламентовані Положенням (Стандартом) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні № 16 «Витрати».

Витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємств торгівлі та громадського харчування (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками) за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені.

У виробничу собівартість продукції (робіт, послуг) входять:

- прямі матеріальні витрати;
- прямі витрати на оплату праці;
- інші прямі витрати;
- загальновиробничі витрати;
- змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати.

За дебетом 91 рахунку протягом місяця відображаються всі витрати загальновиробничого характеру в кореспонденції з кредитом рахунків активів і зобов'язань.

За ступенем залежності від обсягу виробництва розрізняють постійні і змінні витрати. Постійними вважаються витрати, розмір яких істотно не змінюється у разі зміни обсягу виробництва. Під змінними розуміються витрати, розмір яких змінюється (зростає або знижується) в залежності від зміни обсягів виробництва. Змінні та постійні розподілені загальноновиробничі витрати наприкінці місяця списуються з кредиту 91 «Загальноновиробничі витрати» рахунку в дебет 23 «Виробництво», де розподіляються між об'єктами обліку витрат пропорційно базі, що обрана.

Продукція, що не пройшла всіх стадій технічної обробки, повністю не укомплектована, не пройшла технологічного контролю та приймання, не може бути прийнята на склад як готова продукція, а тому відноситься до незавершеного виробництва. Від достовірності його оцінки залежить розмір собівартості продукції, що вироблена.

Існують такі методи обліку витрат:

- за видами продукції (простий);
- позамовний;
- попередільний.

Витрати, пов'язані з операційною діяльністю, які не входять до собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), поділяються на адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати і обліковуються відповідно на рахунках 92, 93, 94. В кінці місяця всі враховані за дебетом зазначених рахунків витрати повністю списуються в дебет 79 рахунку для визначення фінансових результатів. Отже, рахунки закриваються.

Готовою продукцією називається продукція, що пройшла всі стадії технологічної обробки і технічного контролю.

У бухгалтерському обліку для обліку готової продукції використовуються такі види оцінки:

- 1) за фактичною виробничою собівартістю;
- 2) за плановою (обліковою) собівартістю (з окремим відображенням відхилення фактичної виробничої собівартості від облікової);
- 3) за відпускними цінами підприємств торгівлі та громадського харчування (з окремим відображенням відхилення фактичної виробничої собівартості від відпускної ціни підприємств торгівлі та громадського харчування).

Методологічні основи формування, оцінки та визнання в бухгалтерському обліку інформації про доходи від діяльності підприємств торгівлі та громадського харчування та її розкриття у фінансовій звітності визначають П(С)БО № 15 «Дохід» та П(С)БО № 3 «Звіт про фінансові результати».

В обліку дохід визнається під час збільшення активів або зменшення зобов'язань, що призводить до збільшення власного капіталу (за винятком збільшення капіталу за рахунок внесків власників) за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

За кредитом 7-го класу рахунків протягом місяця відображаються всі види доходів у кореспонденції з дебетом рахунків активів і зобов'язань. Потім з дебету 7-го класу рахунків списуються ПДВ та акцизний збір, що підлягають перерахуванню до бюджету, в кореспонденції з кредитом 641.

Сума доходу, що залишилася в кінці місяця списується з дебету 7-го класу рахунків в кредит 79 рахунку для визначення фінансових результатів.

Рахунок 79 «Фінансові результати» використовується підприємств торгівлі та громадського харчування для визначення фінансових результатів діяльності підприємств торгівлі та громадського харчування за допомогою зіставлення визнаних доходів і витрат.

Нарахування податку на прибуток здійснюється в розмірі 18 % в 2019 р від різниці між кредитовим і дебетовим оборотом, якщо вона більше нуля. За дебетом 98 рахунку відображається нарахування податку на прибуток в кореспонденції з кредитом 641. Одночасно 98 рахунок закривається на фінансовий результат:

Д 79 К 98.

Частина, що залишилася після нарахування податку на прибуток – сума чистого прибутку підприємств торгівлі та громадського харчування списується з дебету 79 рахунку в кредит рахунку 441. Якщо у підприємств торгівлі та громадського харчування збиток, то він списується з кредиту 79 в дебет 442.

Рекомендована література

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 16 «Витрати» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021482.html>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 18 "Будівельні контракти" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021484.html>.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 30 "Біологічні активи" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021496.html>.
5. Фінансовий облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2021. – 292 с.
6. Фінансовий облік І. Фінансовий облік ІІ : навч. посібн. / А. О. Фатенок-Ткачук. – Луцьк : Східноєвр. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2023. – 510 с.
7. Фінансовий облік : підручник / Я. Д. Крупка тощо. – Тернопіль : ТНЕУ, 2024. – 450 с.
8. Фінансовий облік 1 : навч. посіб. / В. Г. Васильєва тощо. – Дніпро : Акцент, 2022. – 236 с.
9. Фінансовий облік 2 : навч. посіб. : слайд-конспект / Атамас П. Й. та ін. – Дніпропетровськ : Ун-т А. Нобеля, 2022. – 218 с.

**3. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ
(СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ,
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
(у т.ч. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ)**

Практичне заняття 1. Класифікація господарських засобів та джерел їх утворення

Перелік основних завдань:

1. Поняття та види господарських засобів
2. Поняття та види джерел утворення господарських засобів

Питання для дискусії:

1. Визначення основних характеристик господарських засобів
2. Визначення основних характеристик джерел утворення господарських засобів

Завдання для самостійного виконання:

Розподілити наведений перелік на господарські засоби та джерела їх утворення. Зі свого боку, в господарських засобах виокремити необоротні та оборотні, в пасивах – власні й позикові. Порахувати суму кожного складового і підсумки активів і пасивів.

Література:

1. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / М. Б. Кулинич, А. Т. Сафарова. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 410 с.
2. Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях / Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко ; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – К. : Консультант, 2017. – 66 с.

Практичне заняття 2. Рахунки та подвійний запис

Перелік основних завдань:

1. Характеристика активних рахунків
2. Характеристика пасивних рахунків

Питання для дискусії:

1. Подвійний запис як основа бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні
2. Прості і складні бухгалтерські проведення

Завдання для самостійного виконання:

Завдання:

1. Скласти проведення за наведеними операціями.
 2. Відкрити рахунки, рознести в них початкове сальдо і господарські операції, підрахувати обороти, вивести сальдо кінцеве.
 3. Скласти оборотну відомість.

Література:

1. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / М. Б. Кулинич, А. Т. Сафарова. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 410 с.
2. Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях / Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко ; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – К. : Консультант, 2017. – 66 с.

Практичне заняття 3. Синтетичний та аналітичний облік

Перелік основних завдань:

1. Поняття та характеристика синтетичного обліку.
2. Поняття та характеристика аналітичного обліку

Питання для дискусії:

1. Контролююча функція оборотної відомості за аналітичними рахунками

Завдання для самостійного виконання:

Завдання:

1. Скласти проведення за наведеними операціями.
2. Відкрити рахунки, рознести в них початкове сальдо і господарські операції, підрахувати обороти, вивести сальдо кінцеве.
3. Скласти оборотну відомість за синтетичними рахунками.
4. Відкрити аналітичні рахунки, рознести в них сальдо і господарські операції, підрахувати обороти, вивести сальдо кінцеве.
5. Скласти оборотну відомість за аналітичними рахунками.

Література:

1. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / М. Б. Кулинич, А. Т. Сафарова. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 410 с.
2. Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях / Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко ; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – К. : Консультант, 2017. – 66 с.

Практичне заняття 4. Облік грошових коштів

Перелік основних завдань:

1. Облік безготівкових коштів.
2. Облік готівкових коштів.

Питання для дискусії:

1. Державне регулювання готівкових розрахунків;
2. Відповідальність та порушення касової дисципліни

Завдання для самостійного виконання:

1. Розглянувши виписки з поточного рахунку підприємств торгівлі та громадського харчування, скласти проведення, а також журнал-ордер № 1, відомість № 1.2 і головну книгу за рахунком 31.
1. Скласти касову книгу за вказані в завданні дати (відстежуючи порядковий номер прибуткових і видаткових ордерів і ліміт каси – за потреби вводити додаткові операції), журнал-ордер № 1, відомість № 1.1 і головну книгу за касою.

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / / І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>
3. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затв. наказом МФУ 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.

Практичне заняття 5. Облік запасів

Перелік основних завдань:

3. Облік руху запасів.
4. Облік ТЗВ.

Питання для дискусії:

1. Методи оцінки вибуття запасів, доречність застосування.
2. Проблеми обліку ТЗВ.

Завдання для самостійного виконання:

1. Скласти проведення в журналі реєстрації господарських операцій і зробити необхідні розрахунки (за вказаними методами обліку вибуття запасів та ТЗВ).
2. Скласти картку складського обліку.

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / / І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 9 «Запаси» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021474.html>.
3. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затв. наказом МФУ 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.

Практичне заняття 6. Облік основних засобів

Перелік основних завдань:

1. Облік капітальних інвестицій.
2. Облік та нарахування амортизації.
3. Облік вибуття основних засобів.

Питання для дискусії:

1. Різниця між капітальними інвестиціями та основними засобами: критерії визнання.
2. Види вибуття основних засобів та їх відображення в обліку.

Завдання для самостійного виконання:

1. Спираючись на данні, що наведені в завданні, розрахувати амортизацію за січень, лютий, березень.
2. Скласти проведення. Дані звести в таблицю.

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / / І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021472.html>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021493.html>.
4. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затв. наказом МФУ 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.

Практичне заняття 7. Облік розрахунків з оплати праці

Перелік основних завдань:

1. Облік нарахувань, що пов'язані з оплатою праці.
2. Облік податків і зборів, що пов'язані з оплатою праці.

Питання для дискусії:

1. Розрахування почасової та подільної зарплати.
2. Розрахування утримань із зарплати.

Завдання для самостійного виконання:

1. Зробити всі види нарахувань доходів з оплати праці робітників підприємств торгівлі та громадського харчування за січень поточного року, спираючись на дані завдання.
2. Провести всі утримання із зарплати робітників, розрахувати суму до виплати, заповнити розрахунково-платіжну відомість.
3. Провести всі нарахування на зарплату. Скласти проведення. Нарахування на зарплату звести в таблицю.

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / / І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 26 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021492.html>.

Практичне заняття 8. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції

Перелік основних завдань:

1. Облік прямих витрат.
2. Облік загальновиробничих витрат.
3. Облік витрат, що не входять до собівартості продукції, що вироблена.

Питання для дискусії:

1. Вибір методів обліку витрат.
2. Вибір методу розподілу загальновиробничих витрат.

Завдання для самостійного виконання:

1. На основі отриманих операцій зробити потрібні розрахунки і скласти проведення в таблиці.
2. Визначити собівартість продукції, що вироблена за місяць.

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / / І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 16 «Витрати» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021482.html>.

Практичне заняття 9. Облік готової продукції і її реалізації

Перелік основних завдань:

1. Облік собівартості реалізованої продукції.
2. Облік витрат, що не входять до операційної діяльності.

Питання для дискусії:

1. Проблеми визначення собівартості реалізації на промислових підприємств торгівлі та громадського харчуваннях.
2. Критерії визнання різних видів витрат.

Завдання для самостійного виконання:

1. На основі отриманих операцій зробити потрібні розрахунки і скласти проведення в таблиці.
2. Визначити собівартість продукції, що реалізована за місяць.

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. // І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 16 «Витрати» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021482.html>.
- 4.

Практичне заняття 10. Облік доходів і визначення фінансового результату діяльності підприємств торгівлі та громадського харчування

Перелік основних завдань:

1. Визнання доходів і їх відображення в обліку
2. Визначення фінансових результатів діяльності підприємств торгівлі та громадського харчування

Питання для дискусії:

1. Доцільність визначення фінансових результатів за видами діяльності підприємств торгівлі та громадського харчування

Завдання для самостійного виконання:

1. На основі отриманих операцій зробити потрібні розрахунки і скласти проведення в таблиці.
2. Визначити фінансовий результа діяльності підприємств торгівлі та громадського харчування за місяць.

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. // І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 15 «Доходи» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021482.html>.

Практичне заняття 11. Фінансова звітність

Перелік основних завдань:

1. Склад та алгоритм складання форми 1 «Баланс»
2. Склад та алгоритм складання форми 2 «Звіт про фінансові результати».

Питання для дискусії:

1. Взаємозв'язок між формами 1 та 2 підприємств торгівлі та громадського харчування.

Завдання для самостійного виконання:

1. На основі отриманих даних скласти форму 1 «Баланс» та форму 2 «Звіт про фінансові результати».

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. // І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 15 «Доходи» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021482.html>.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 17 "Податок на прибуток" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ПИСЬМОВИХ САМОСТІЙНИХ РОБІТ

ІНДИВІДУАЛЬНО-РОЗРАХУНКОВА РОБОТА

Індивідуальні завдання є обов'язковою частиною самостійної роботи студента.

Розрахункове завдання виконується згідно з «Методичними вказівками до виконання індивідуального розрахункового завдання з навчальної дисципліни».

Написання індивідуальної роботи має сприяти глибшому засвоєнню студентами дисципліни, спонукає ґрунтовно вивчати спеціальні наукові видання вітчизняних і зарубіжних авторів та інтернет-ресурси.

Індивідуальне завдання передбачає самостійне виконання студентом розрахунково-графічної роботи з обраної теми дослідження. Студенти обирають проблемну ситуацію із запропонованих у переліку або за власним бажанням, збирають необхідні дані, здійснюють розрахунки та роблять відповідні висновки.

Індивідуальне завдання оцінюються за критеріями:

- самостійності виконання;
- логічності та послідовності викладення матеріалу;
- деталізації плану;
- повноти та глибини розкриття теми, проблемної ситуації, аналітичної частини;
- наявності ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми і т. д.);
- кількості використаних джерел;
- використання статистичної інформації, додаткових літературних джерел та ресурсів мережі Internet;
- відображення практичного досвіду;
- обґрунтованості висновків;
- якості оформлення, презентації та захисту індивідуального розрахункового завдання.

**4. ПИТАННЯ, ЗАДАЧІ, ЗАВДАННЯ АБО КЕЙСИ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ
ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ,
ПЕРЕДБАЧЕНИХ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ, ПІСЛЯТЕСТАЦІЙНОГО
МОНІТОРИНГУ НАБУТИХ ЗНАНЬ І ВМІНЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Поточний контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- оволодіння методами економіко-статистичної обробки даних з використанням комп'ютерних технологій;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінювання знань студента під час виконання завдань для самостійної роботи проводиться за 4-бальною шкалою.

Оцінка «відмінно» ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді до всіх зазначених критеріїв. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Поточний контроль знань проводиться у вигляді опитування на практичних заняттях. Передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації, проводиться у вигляді усного опитування.

**Питання для поточного контролю знань і вмінь
здобувачів вищої освіти за темами**

**Тема 1. Теоретичні основи бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні
в торгівлі та громадському харчуванні**

Контрольні питання

1. Що таке господарська діяльність? Хто є суб'єктами господарської діяльності?
2. Що таке бухгалтерський облік? Які суб'єкти господарської діяльності повинні вести бухгалтерський облік?
3. Що таке господарська операція? Дайте визначення її ознак і показників.
4. З якою метою і які органи здійснюють регулювання бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні в торгівлі та громадському харчуванні в Україні?
5. Хто і з якою метою розробляє і затверджує положення (стандарти) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні в торгівлі та громадському харчуванні. До чієї компетенції входять питання організації бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні в торгівлі та громадському харчуванні на підприємств торгівлі та громадського харчування?
6. Які права має підприємств торгівлі та громадського харчування з організації бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні?
7. Які основні функції виконує головний бухгалтер підприємств торгівлі та громадського харчування?
8. Як класифікують джерела утворення господарських засобів?
9. Що таке метод бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні?
10. З яких основних елементів складається метод бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні?
11. Які вимоги висувають до первинних документів?
12. На підставі якої нормативної бази потрібно організовувати документування на підприємств торгівлі та громадського харчування?
13. У чому полягає бухгалтерська обробка документів?
14. Що таке документообіг і документопотік?
15. Для чого призначений графік документообігу?
16. Класифікація документів за призначенням.
17. Класифікація документів за місцем складання.
18. Класифікація документів за характером господарських операцій.
19. Класифікація документів за способом використання.
20. Класифікація документів за обсягом відображеної інформації.

Література:

1. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / М. Б. Кулинич, А. Т. Сафарова. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 410 с.
2. Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях / Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко ; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – К. : Консультант, 2017. – 66 с.

Тема 2. Рахунки та подвійний запис

Контрольні питання

1. Що являють собою рахунки бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні, їх будова?
2. У чому суть подвійного запису, яке її призначення?
3. Як влаштовані активні рахунки?
4. Як влаштовані пасивні рахунки?
5. На які групи поділяються бухгалтерські рахунки за економічним змістом?

6. На які групи поділяються бухгалтерські рахунки за призначенням і побудовою?
7. Для чого застосовуються позабалансові рахунки, як вони відрізняються від балансових?
8. Що таке просте і складне бухгалтерське проведення?
9. За якими принципами побудований План рахунків бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні?
10. Як складають оборотні відомості і яке їхнє призначення?

Література:

1. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / М. Б. Кулинич, А. Т. Сафарова. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 410 с.
2. Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях / Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко ; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – К. : Консультант, 2017. – 66 с.

Тема 3. Синтетичний та аналітичний облік

Контрольні питання

1. Характеристика синтетичних рахунків і синтетичного обліку.
2. Характеристика аналітичних рахунків і аналітичного обліку.
3. Які методи перевірки в аналітичному і синтетичному обліку ви знаєте?

Література:

1. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / М. Б. Кулинич, А. Т. Сафарова. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 410 с.
2. Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях / Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко ; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – К. : Консультант, 2017. – 66 с.

Тема 4. Облік грошових коштів

Контрольні питання

1. Які завдання вирішує бухгалтерія при обліку грошових коштів?
2. Хто на підприємств торгівлі та громадського харчування здійснює ведення касових операцій?
3. Хто забезпечує збереження грошових коштів?
4. Який порядок прийняття касира на роботу?
5. Як встановлюється ліміт зберігання готівки в касі?
6. Яким документом оформлюються надходження і видача готівки?
7. В якому обліковому реєстрі здійснюється аналітичний облік касових операцій?
8. Що означає і містить в собі бухгалтерська обробка звітів касира?
9. Дайте економічну характеристику рахунку 30 «Готівка».
10. Які документи необхідно надати в установу банку для відкриття рахунку?
11. На підставі яких розрахункових документів здійснюються безготівкові розрахунки?
12. Виписка банку: як проводиться її бухгалтерська обробка?

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. // І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>
3. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затв. наказом МФУ 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.

Тема 5. Облік запасів

Контрольні питання

1. Що таке запаси?
2. Як класифікують запаси для цілей бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні?
3. Які критерії визнання запасів?
4. Які фактичні витрати формують первісну вартість запасів, придбаних за плату?
5. Як визначається первісна вартість запасів, виготовлених власними силами?
6. Які методи оцінки вибуття запасів Ви знаєте?
7. За якою оцінкою відображаються запаси на дату балансу?
8. Як оформлюються надходження матеріалів від постачальників?
9. Як ведеться облік запасів на складах?
10. Як оформлюється відвантаження запасів зі складу у виробництво і які вимоги при цьому має дотримуватися МВО?
11. Дайте економічну характеристику рахунку 20 «Виробничі запаси».

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / / І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 9 «Запаси» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021474.html>.
3. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затв. наказом МФУ 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.

Тема 6. Облік основних засобів

Контрольні питання

1. Що таке основні засоби та інші матеріальні необоротні активи? Наведіть приклади.
2. На які класифікаційні групи поділяють основні засоби з метою бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні?
3. Що таке первісна вартість основних засобів? З чого вона складається?
4. Як проводиться документальне оформлення та облік надходження основних засобів?
5. Як організовується аналітичний облік основних засобів?
6. Що таке амортизація основних засобів? З якою метою її розраховують?
7. Що є об'єктом амортизації основних засобів?
8. Як визначається термін корисного використання основних засобів?
9. Які методи застосовуються для нарахування амортизації необоротних активів? Поясніть їх сутність.
10. Як слід відображати в обліку витрати, пов'язані з експлуатацією, ремонтом, удосконаленням (поліпшенням) основних засобів?
11. Як проводиться документальне оформлення та облік вибуття основних засобів?

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / / І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021472.html>.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021493.html>.
4. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затв. наказом МФУ 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.

Тема 7. Облік розрахунків з оплати праці

Контрольні питання

1. Як законодавство визначає поняття заробітної плати?
2. Які види заробітної плати Ви знаєте?
3. Охарактеризуйте основні форми оплати праці.
4. Які первинні документи застосовуються для обліку особового складу працівників підприємств торгівлі та громадського харчування?
5. Які первинні документи застосовуються на підприємств торгівлі та громадського харчування для обліку вироблення (обсягу робіт)?
6. Що таке відпустка? Які види відпусток Вам відомі?
7. Як розраховуються суми оплати відпусток?
8. Кому призначається і як нараховується допомога з тимчасової непрацездатності? Як залежать суми нарахованої допомоги від стажу роботи?
9. Які виплати належать до виплат по соціальному страхуванню?
10. Які види утримань із заробітної плати Ви знаєте? Які з них належать до обов'язкових, а які – до необов'язкових?
11. Що таке податок з доходів фізичних осіб і які особливості його утримання?
12. Які відрахування на соціальні заходи від заробітної плати здійснюються згідно з чинним законодавством?
13. Дайте економічну характеристику рахунку 66 «Розрахунки з оплати праці».

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / / І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 26 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021492.html>.

Тема 8. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції

Контрольні питання

1. Поняття і критерій визнання витрат підприємств торгівлі та громадського харчування.
2. Що не визнається видатками підприємств торгівлі та громадського харчування?
3. Опишіть поняття елемента витрат і їх основні види.
4. Сутність прямих витрат.
5. Сутність непрямих витрат.
6. З чого складається собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг)?
7. Які витрати належать до загальновиробничих?
8. Охарактеризуйте постійні і змінні витрати.
9. Як розподіляються загальновиробничі витрати?
10. Що таке нормальна виробнича потужність і для чого вона використовується?

11. Навіщо і як саме розраховується норматив постійних витрат?
12. Поняття незавершеного виробництва, його вплив на собівартість виготовленої продукції.
13. Що входить у виробничу собівартість?

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. // І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 16 «Витрати» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021482.html>.

Тема 9. Облік готової продукції і її реалізації

Контрольні питання

1. Що таке готова продукція? Як вона оцінюється?
2. Якими документами оформлюється рух готової продукції?
3. Дайте характеристику рахунку 26 «Готова продукція».
4. Опишіть порядок формування собівартості відвантаженої покупцям готової продукції та порядок її списання.
5. Ознаки класифікації витрат та групи витрат.

Література:

1. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. // І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 16 «Витрати» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021482.html>.

Тема 10. Облік доходів і визачення фінансового результату діяльності підприємств торгівлі та громадського харчування

Контрольні питання

1. Розкрийте поняття доходів підприємств торгівлі та громадського харчування. Коли визнаються доходи
2. Розкрийте алгоритм формування фінансових результатів підприємств торгівлі та громадського харчування.
3. Як визначається і враховується податок на прибуток підприємств торгівлі та громадського харчування?
4. Розкрийте порядок обліку використання прибутку протягом року.
5. Розкрийте порядок реформації балансу.

Література:

4. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. // І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 15 «Доходи» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021482.html>.

Тема 11. Фінансова звітність

Контрольні питання

1. Розкрийте склад фінансової звітності.
2. Як часто повинна складатись фінансова звітність підприємств торгівлі та громадського харчування.
3. Хто є користувачами фінансової звітності підприємств торгівлі та громадського харчування

Література:

5. Бухгалтерський облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. // І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2017. – 292 с.
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Re22868>
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 15 «Доходи» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/pologhennya-standart-buhgaltersykogo-1021482.html>.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні 17 "Податок на прибуток" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>

Тести за темами

Тема 1. Теоретичні основи бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні

1. Традиційно в Україні господарський облік поділяють на:

- а) фінансовий, податковий, управлінський;
- б) оперативний, статистичний, бухгалтерський;
- в) бухгалтерський, виробничий, управлінський;
- г) немає правильної відповіді.

2. Бухгалтерський облік є складовою більш широкого поняття:

- а) податковий облік; б) фінансовий облік;
- в) господарський облік; г) немає правильної відповіді.

3. Облік, який надає інформацію про кількісну характеристику якісно визначених масових явищ і процесів у визначених умовах часу і простору, називається:

- а) аналітичним; б) зведеним;
- в) статистичним; г) немає правильної відповіді.

4. Не є етапами (стадіями) господарського обліку:

- а) спостереження, вимірювання; б) групування і узагальнення;
- в) реєстрація фактів господарського життя; г) немає правильної відповіді.

5. Упорядкована і регламентована система збирання, вимірювання, обробки та передачі інформації про господарюючий суб'єкт користувачам для прийняття управлінських рішень – це:

- а) одне з відомих визначень бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні;
- б) визначення бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні, наведене в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;
- в) визначення завдання курсу «Теорія бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні»;
- г) немає правильної відповіді.

6. У бухгалтерському обліку використовують такі вимірники:

- а) грошові; б) натуральні; в) трудові; г) всі зазначені вище.

7. Натуральні вимірники використовуються для:

- а) аналітичного (кількісного) обліку матеріальних цінностей;
- б) розрахунку погодинної заробітної плати;
- в) складання фінансової звітності;
- г) немає правильної відповіді.

8. Яке з наведених нижче тверджень є правильним:

- а) в бухгалтерському обліку використовується виключно грошовий вимірник;
- б) грошовий вимірник у бухгалтерському обліку використовується поряд із натуральними;
- в) трудові вимірники в сучасному бухгалтерському обліку не застосовуються;
- г) за допомогою грошового вимірника узагальнюються всі господарські операції, що раніше обліковувались у натуральних і трудових вимірниках.

9. Для обліку кількості відпрацьованого часу використовують такі вимірники:

- а) натуральні й вартісні; б) умовно-натуральні;
- в) трудові; г) всі перелічені вище.

10. У якому варіанті відповіді перелічено тільки натуральні показники:

- а) гривня, копійка, метр; б) кілограм, умовна банка, метр;

в) долар, людино-день, штука; г) у жодному з наведених.

11. Особливістю бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні є те, що він:

- а) суворо документальний; б) вартісний;
- в) суцільний, безперервний; г) всі перелічені.

12. Використання вибіркового (несуцільного) спостереження характерне для:

- а) бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні; б) статистичного обліку;
- в) аналітичного обліку; г) обліку в торгівлі та громадському харчуванні.

13. Який з видів господарського обліку може мати суцільний характер:

- а) статистичний; б) бухгалтерський;
- в) всі наведені вище; г) немає правильної відповіді.

14. За характером і змістом бухгалтерський облік поділяють на:

- а) аналітичний та синтетичний;
- б) зведений та пооб'єктний;
- в) фінансовий, податковий, управлінський;
- г) оперативний та статистичний.

15. Особи, які використовують фінансову звітність та іншу бухгалтерську інформацію для задоволення певних інформаційних потреб називаються:

- а) користувачами бухгалтерської інформації;
- б) потенційними інвесторами;
- в) власниками підприємств торгівлі та громадського харчування;
- г) пов'язаними особами.

16. Користувачів бухгалтерської інформації поділяють на:

- а) дійсних і потенційних; б) внутрішніх та зовнішніх;
- в) прямих та опосередкованих; г) постійних та випадкових.

17. Які з наведених користувачів бухгалтерської інформації є внутрішніми:

- а) апарат управління підприємств торгівлі та громадського харчуванням; б) власники;
- в) керівники структурних підрозділів; г) всі перелічені вище?

Тема 2. Рахунки та подвійний запис

1. Оборотна відомість за синтетичними рахунками складається для:

- а) визначення залишків за рахунками на кінець місяця;
- б) визначення залишків за рахунками на початок місяця;
- в) для перевірки правильності рознесення господарчих операцій за рахунками бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні;
- г) для узагальнення відомостей про активи та пасиви підприємств торгівлі та громадського харчування.

2. Зменшення вартості майна записується:

- а) в кредит активного рахунку; б) в дебет активного рахунку;
- в) в дебет пасивного рахунку; г) в кредит пасивного рахунку.

3. За допомогою якого елемента методу бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні виявляються не оприбутковані цінності, розкрадання, нестачі тощо:

- а) документування; б) оцінка; в) інвентаризація; г) подвійний запис.

4. Який елемент методу бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні використовується для реєстрації господарських операцій:

- а) калькуляція; б) оцінка; в) баланс; г) документування.

5. Кореспонденцією рахунків називають:

- а) вказівку, на яких рахунках відобразити господарську операцію;
- б) форму відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні;
- в) взаємозв'язок між рахунками, що виникає під час подвійного запису господарських операцій;
- г) бухгалтерське проведення.

6. Діючий План рахунків складається з:

- а) 10 класів; б) 9 класів; в) 11 класів; г) 8 класів.

7. Метод бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні – це:

- а) способи підходу до вивчення та пізнання предмету цієї науки;
- б) окремі способи та прийоми;
- в) способи спостереження за об'єктами обліку;
- г) сукупність способів та прийомів, за допомогою яких відображається предмет бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні.

8. Оборот за дебетом дорівнює:

- а) обороту за кредитом цього рахунку;
- б) обороту за кредитом кореспондуючого рахунку;
- в) сумі всіх операцій за дебетом цього рахунку;
- г) сумі збільшення активів підприємств торгівлі та громадського харчування.

9. З нижченаведеного виділіть джерела власного капіталу:

- а) нерозподілений прибуток; б) кредити банку;
- в) кредиторська заборгованість поставальникам;
- г) грошові кошти та їх еквіваленти.

10. План рахунків бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні – це:

- а) класифікація загальної номенклатури синтетичних рахунків бухгалтерського обліку в торгівлі та громадському харчуванні;
- б) перелік аналітичних рахунків, що використовуються в обліку;
- в) сукупність синтетичних і аналітичних рахунків;
- г) перелік рахунків, які рекомендовані Міністерством фінансів України.

11. Власний капітал – це:

- а) основні засоби; б) статутний капітал; в) грошові кошти; г) необоротні активи.

12. Рахунки, призначені для руху коштів:

- а) пасивні; б) активні; в) позабалансові; г) активно-пасивні.

13. Коли в бухгалтерському обліку відображаються господарські операції:

- а) господарські операції в бухгалтерському обліку не відображаються;
- б) відображаються в міру їх здійснення, незважаючи на документи;
- в) відображаються методом їх суцільного і безперервного документування;
- г) відображаються в момент одержання документів, незважаючи на фактичне здійснення;
- д) відображаються тільки за розпорядженням керівника, незважаючи на документи та факт здійснення.

14. В який момент мають бути оформлені первинні документи:

- а) після проведення господарської операції;
- б) в момент проведення господарської операції або, якщо це неможливо, одразу після її завершення;

- в) до проведення господарської операції;
- г) тільки за розпорядженням керівника;
- д) в будь-який час.

Тема 4. Облік грошових коштів

1. Який документ оформлюється для отримання готівки з рахунку в банку:
 - а) супровідна відомість; б) товарно-транспортна накладна;
 - в) податкова накладна; г) грошовий чек чекової книжки; д) платіжне доручення.
2. Що відображає бухгалтерський запис Д 601 «Короткострокові кредити банків у національній валюті» – К 311 «Поточні рахунки в національній валюті»:
 - а) надходження суми короткострокового кредиту банку на поточний рахунок;
 - б) погашення короткострокового кредиту банку;
 - в) надходження товарів від інших підприємств торгівлі та громадського харчування;
 - г) оплату закуплених акцій;
 - д) нарахування відсотків за отриманий кредит.
3. На підставі якого документу проводяться бухгалтерські записи на рахунок 31 «Рахунки в банках»:
 - а) супровідна відомість; б) товарно-транспортна накладна;
 - в) виписка банку з рахунку; г) грошовий чек чекової книжки;
 - д) платіжне доручення.
4. Визначити, який з бухгалтерських записів є помилковим:

		Дебет		Кредит	
а)	30	«Каса»	–	333	«Грошові кошти в дорозі»
б)	31	«Рахунки в банках»	–	702	«Доход від реалізації товарів»
в)	30	«Каса»	–	281	«Товари на складі»
г)	30	«Каса»	–	702	«Доход від реалізації товарів»
д)	31	«Рахунки в банках»	–	601	«Короткострокові кредити банку»
5. Касові операції здійснюються на підставі:
 - а) прибуткових та розрахункових ордерів; б) журналу-ордера № 1;
 - в) касової книги; г) чекової книжки.
6. Бухгалтерське відображення касових операцій здійснюється в:
 - а) прибуткових та розрахункових ордерів; б) журналі-ордері № 1;
 - в) книзі обліку прибуткових і видаткових касових ордерів; г) касовій книзі.
7. Проведення касових операцій здійснюється на підприємств торгівлі та громадського харчування:
 - а) бухгалтером; б) обліковцем; в) касиром; г) директором.
8. підприємств торгівлі та громадського харчування має можливість користуватися:
 - а) одним поточним рахунком в банку; б) двома поточними рахунками в банках;
 - в) декількома поточними рахунками в різних банках;
 - г) по одному рахунку в різних банках.
9. Виписка з поточного рахунку складається:
 - а) касиром; б) банком; в) бухгалтером; г) директором.
10. Перерахування з поточного рахунку податку на прибуток відображається проведенням:
 - а) Д 98 К 31; б) Д 441 К 31; в) Д 641 К 31; г) Д 641 К 98.
11. Бухгалтерські записи на рахунок 30 «Каса» здійснюються на підставі:

- а) відривних аркушів касової книги і прикладених до них первинних документів касової книги;
- б) прибуткових та видаткових касових ордерів;
- в) первинних документів із надходження та витрати грошей;
- г) авансових звітів.

Тема 5. Облік запасів

1. До первісної вартості запасів входять:
 - а) транспортно-заготівельні витрати; б) відсотки за кредит на придбання запасів;
 - в) податок на додану вартість; г) проценти за кредит.
2. Сутність методу ідентифікованої вартості:
 - а) першими вибувають ті запаси, що першими надійшли на підприємств торгівлі та громадського харчування;
 - б) першими вибувають ті запаси, що останніми надійшли на підприємств торгівлі та громадського харчування;
 - в) облік окремого запасу і його вибуття ведеться згідно з індивідуальною вартістю придбання;
 - г) облік окремого запасу і його вибуття ведеться згідно з середньозваженою вартістю придбання.

Тема 6. Облік основних засобів

1. Основні засоби ставляться на баланс підприємств торгівлі та громадського харчування:
 - а) при придбанні; б) при оплаті постачальникам;
 - в) при введенні до експлуатації; г) при виведенні з експлуатації.
2. Нарахування бухгалтерської амортизації починається з:
 - а) дня введення до експлуатації; б) місяця введення до експлуатації;
 - в) місяця, наступного за місяцем введення до експлуатації;
 - г) місяця, наступного за місяцем виведення з експлуатації.
3. У разі вибуття основних засобів обов'язкового складається проведення:
 - а) Д 13 К 10; б) Д 94 К 13; в) Д 37 К 70; г) Д 15 К 63.
4. Не є методом нарахування амортизації основних засобів:
 - а) кумулятивний метод; б) прискорений метод;
 - в) прямолінійний метод; г) метод середньозваженої вартості.

Тема 7. Облік розрахунків з оплати праці

1. Нарахування відпускних за рахунок створеного резерву відображається проведенням:
 - а) Д 92 К 661; б) Д 92 К 471; в) Д 471 К 661; г) Д 421 К 661.
2. Мінімальна заробітна плата на сьогоднішній день складає:
 - а) 4 723 грн; б) 3 723 грн; в) 1 218 грн; г) 4 170 грн.
3. Утримання із заробітної плати відображаються проведенням:
 - а) Д 661 К 65, 641; б) Д 661 К 23, 91, 92, 93; в) Д 23, 91, 92, 93 К 661; г) Д 23, 91, 92, 93 К 65.
4. Нарахування на заробітну плату відображаються проведенням:
 - а) Д 661 К 65, 641; б) Д 661 К 23, 91, 92, 93; в) Д 23, 91, 92, 93 К 661; г) Д 23, 91, 92, 93 К 65.
5. Оплата днів відпустки проводиться з розрахунку:

- а) робочих днів відпустки; б) календарних днів відпустки;
- в) робочих днів відпустки за винятком загальнообов'язкових святкових днів, що припадають на них;
- г) календарних днів відпустки за виключенням загальнообов'язкових святкових днів, що припадають на них.

6. Оплата днів хвороби проводиться з розрахунку:

- а) робочих днів хвороби; б) календарних днів хвороби;
- в) робочих днів хвороби за винятком днів, що сплачує підприємств торгівлі та громадського харчування;
- г) календарних днів хвороби за винятком загальнообов'язкових святкових днів, що припадають на них.

7. Для розрахунку допомоги за тимчасовою непрацездатністю розраховується середньоденна заробітна платня:

- а) за дванадцять місяців, що передували місяцю хвороби;
- б) за шість місяців, що передували місяцю хвороби;
- в) за дванадцять місяців, що передували місяцю хвороби, з урахуванням стажу;
- г) за шість місяців, що передували місяцю хвороби, з урахуванням стажу.

8. Податкова соціальна пільга – це:

- а) сума, на яку зменшують базу оподаткування всім робітникам під час нарахування податку з доходів фізичних осіб;
- б) сума, на яку зменшують податок під час нарахування податку з доходів фізичних осіб;
- в) сума, яку доплачують робітнику, що має на неї право, під час нарахування податку з доходів фізичних осіб;
- г) сума, на яку зменшують базу оподаткування під час нарахування податку з доходів фізичних осіб, якщо сукупний дохід особи за місяць менше за встановлений ліміт.

9. Податок з доходів фізичних осіб розраховується як 18 %:

- а) від різниці між сукупним доходом за місяць і нарахованими утриманнями соціальних зборів із заробітної плати;
- б) від різниці між сукупним доходом за місяць і податковою соціальною пільгою;
- в) від різниці між сукупним доходом за місяць, нарахованими утриманнями соціальних зборів з заробітної плати і податковою соціальною пільгою, якщо робітник має на неї право;
- г) від різниці між сукупним доходом за місяць, нарахованими нарахуваннями соціальних зборів на заробітну плату і податковою соціальною пільгою, якщо робітник має на неї право.

Тема 8. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції

1. До методів калькулювання собівартості не належать:

- а) метод із замовлень; б) метод за етапами технологічного процесу;
- в) метод середньозваженої собівартості; г) попередільний метод.

2. До виробничої собівартості виготовленої продукції не входять:

- а) змінні загальновиробничі витрати; б) постійні нерозподілені загальновиробничі витрати;
- в) постійні розподілені загальновиробничі витрати; г) прямі матеріальні витрати.

Тема 9. Облік готової продукції і її реалізації

1. До собівартості реалізованої продукції не входять:
 - а) виробнича собівартість продукції;
 - б) постійні нерозподілені загальноувиробничі витрати;
 - в) витрати на збут;
 - г) прямі матеріальні витрати
2. Протягом місяця рух готової продукції в бухгалтерському обліку виробничого підприємств торгівлі та громадського харчування відображається за:
 - а) обліковою вартістю; б) фактичною собівартістю;
 - в) продажною вартістю з ПДВ; г) продажною вартістю без ПДВ.
3. Відхилення фактичної собівартості реалізованої готової продукції від облікової вартості розраховується як:
 - а) множення облікової вартості виробленої продукції на процент відхилення поділений на 100 %;
 - б) множення фактичної собівартості виробленої продукції на процент відхилення поділений на 100 %;
 - в) множення продажної вартості виробленої продукції на процент відхилення поділений на 100 % з ПДВ;
 - г) множення облікової вартості відпущеної покупцям готової продукції на процент відхилення поділений на 100 %.
4. Відвантаження покупцям готової продукції за продажними цінами з ПДВ відображається в обліку проведенням:
 - а) Д 36 К 26; б) Д 90 К 26; в) Д 36 К 70; г) Д 90 К 70.
5. Списання собівартості відвантаженої покупцям готової продукції відображається в обліку проведенням:
 - а) Д 36 К 26; б) Д 90 К 26; в) Д 36 К 70; г) Д 90 К 70.
6. Прямі витрати на виробництво протягом місяця відображаються:
 - а) за дебетом 90 рахунку; б) за дебетом 91 рахунку;
 - в) за дебетом 23 рахунку; г) за дебетом 9 класу рахунків.
7. Непрямі витрати на виробництво протягом місяця відображаються:
 - а) за дебетом 90 рахунку; б) за дебетом 91 рахунку;
 - в) за дебетом 23 рахунку; г) за дебетом 9 класу рахунків.

Тема 10. Облік доходів і визначення фінансового результату діяльності підприємств торгівлі та громадського харчування

10. Визнання доходу здійснюється у разі:
 - а) збільшення активу;
 - б) зменшення зобов'язань;
 - в) зменшення зобов'язань, яке обумовлює зростання власного капіталу;
 - г) збільшення активу чи зменшення зобов'язань, яке обумовлює зростання власного капіталу.
11. Доходами не визнаються:
 - а) надходження від фінансової оренди;
 - б) надходження авансу в рахунок оплати продукції;
 - в) надходження активів в обмін на неподібну продукцію;
 - г) надходження від здійснення фінансових послуг.
12. Фінансові результати діяльності підприємств торгівлі та громадського харчування в бухгалтерському обліку визначаються:
 - а) один раз на квартал; б) один раз на рік;
 - в) один раз на місяць; г) в міру отримання.
13. Витрати підприємств торгівлі та громадського харчування під час визначення фінансового результату списуються проведенням:

а) Д 90 К 79; б) Д 90 К 70; в) Д 79 К 90; г) Д 70 К 90.

14. Доходи підприємств торгівлі та громадського харчування під час визначення фінансового результату списуються проведенням:

а) Д 70 К 79; б) Д 90 К 70; в) Д 79 К 90; г) Д 70 К 90.

15. Нарахування податку на прибуток відображається проведенням:

а) Д 90 К 79; б) Д 98 К 641; в) Д 98 К 79; г) Д 70 К 90.

16. Списання податку на прибуток відображається проведенням:

а) Д 90 К 79; б) Д 98 К 641; в) Д 70 К 90; г) Д 79 К 98.

5. ЗАВДАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ – ЕКЗАМЕН

(чотирирівнева шкала оцінювання)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет економічний

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Спеціалізація Семестр 7 Форма навчання денна, заочна

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): бакалавр

Навчальна дисципліна: «Облік і оподаткування у торгівлі та громадському харчуванні»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ (ЗАВДАННЯ) № 1

1. Ліцензія - це:
А) дозвіл на здійснення торгової діяльності;
В) документ, що підтверджує якість товару;
С) дозвіл на здійснення торгівлі окремими товарами;
Д) документ, що підтверджує якість товару та її відповідність діючим стандартам.
2. Підприємство роздрібною торгівлі може почати діяльність без дозволу:
А) відділу по контролю за цінами;
В) відділу торгівлі;
С) санітарно-епідеміологічної служби;
Д) органу пожежної безпеки.
3. При поверненні комітенту нереалізованого товару комісіонер має право утримати з нього:
А) плату за зберігання;
В) комісійну винагороду;
С) проценти за кредит;
Д) ануїтет.
4. Сума реалізованої надбавки визначається як:
А) добуток середнього процента надбавки і купівельної вартості реалізованого товару;
В) відношенням продажної вартості реалізованого товару і середнього процента надбавки;
С) відношенням купівельної вартості реалізованого товару і середнього процента надбавки;
Д) добуток середнього процента надбавки і продажної вартості реалізованого товару.
5. Товари, що передані на комісію обліковуються у комітента на рахунок:
А) 024; В) 281; С) 283; Д) 282.
6. Оприбуткована в кафе закуплена на ринку у фізичної особи рання полуниця: 2 кг по 15 грн. за кг. Вага нетто 1,8 кг. Вартість реалізації в барі складає 40 грн. з ПДВ за кг. Сума торговельної надбавки складає:
А) 10 грн.; В) 25 грн.; С) 23,33 грн.; Д) 27,50 грн.
7. Чи може організація оптової торгівлі враховувати товари за продажними цінами:
а) так; б) ні.
8. Оптовий товарообіг класифікується за:
а) призначенням; б) формою організації;
в) призначенням та за формою організації;
г) участю в розрахунках.
9. Оприбуткування тари, вартість якої не зазначена в документах постачальника, оформлюється:
1 - товарно-транспортною накладною;
2 - накладною;
3 - сертифікатом якості;
4 - актом по оприбуткуванню тари
10. Природна нестача при транспортуванні товару списується за рахунок:
А) зменшення надбавки; В) транспортно-заготівельних витрат;
С) матеріально-відповідальної особи; Д) постачальника. Природна нестача при транспортуванні товару списується за рахунок:
А) зменшення надбавки; В) транспортно-заготівельних витрат;
С) матеріально-відповідальної особи; Д) постачальника.

Затверджено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол № 1 від «26» серпня 2024 року.

Завідувач кафедри _____ (Нестеренко О.О.) Екзаменатор _____ (Косата І.А.)

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Оцінювання знань, умінь та навичок студентів включає ті види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, самостійну роботу та виконання індивідуального розрахункового завдання.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- оцінювання роботи і знань студентів під час практичних занять;
- складання проміжного контролю знань за розділами (тестування);
- оцінювання виконання та захист індивідуального розрахункового завдання;
- складання Екзамену.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять;
- виконання індивідуального науково-дослідного завдання;
- складання проміжного контролю за розділами.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію із практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- оволодіння методами візуалізації із використанням комп'ютерних технологій;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінювання знань студента під час виконання завдань для самостійної роботи проводиться за 4- бальною шкалою.

Оцінка “відмінно” ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді до всіх зазначених критеріїв. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації й проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання,

що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

Схема нарахування балів

Структура засобів контролю та розподіл балів із дисципліни «Облік і оподаткування в торгівлі та громадському харчуванні» наведена в таблиці.

Узагальнена схема нарахування балів (денна та заочна форма)

Для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену або екзаменаційної роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання							Екзам ен (екзам енацій на робота)	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Контрольн а робота, передбаче на навчальни м планом	Індивідуальне завдання	Разо м		
7 семестр								
T1	4	T6	5		20	60	40	100
T2	4	T7	5					
T3	4	T8	5					
T4	4	T9	5					
T5	4							

T1, T2 ... – теми розділів.

Підсумковий контроль за курсом – у формі екзамену.

До складання Екзамену допускають студентів, що мають задовільну кількість балів із складених тестів з основних навчальних елементів розділів курсу, написання та захисту індивідуального науково-дослідного завдання та інших завдань передбачених програмою дисципліни.

Екзамен здійснюється за екзаменаційними завданнями, які містять два практичних завдання і тести. Вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною. Екзаменове завдання оцінюється за чотирирівневою шкалою.

Критерії оцінювання результативності роботи студентів при виконанні самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. Повнота виконання завдання:

- Елементарна;
- Фрагментарна;
- Повна;
- Неповна.

2. Рівень самостійності студента

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. *Сформованість навчально-інформаційних умінь* (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)

4. *Сформованість навчально-інтелектуальних умінь* (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. *Рівень сформованості фахових методичних вмінь* (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. *Повнота відповіді або виконання завдання:*

- елементарна;
- фрагментарна;
- повна;
- неповна.

2. *Рівень сформованості логічних умінь:*

- елементарні дії;
- операція, правило, алгоритм;
- правила визначення понять;
- формулювання законів і закономірностей;
- структурування суджень, доводів, описів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за виконання індивідуальної розрахункової роботи

Індивідуально-розрахункова робота студента складається з двох частин: перша – опрацювання теоретичного питання, друга – виконання практичного завдання. Максимальна оцінка за виконання завдань індивідуальної розрахункової роботи – 20 балів.

Виконання завдань оцінюється за такими критеріями:

1) теоретичне питання:

- повнота й ґрунтовність викладу;
- аргументованість тверджень;
- суб'єктне усвідомлення змісту;
- термінологічна коректність;

2) практичне завдання:

- технологічна грамотність;
- методична грамотність;
- обґрунтованість висновків;
- правильність оформлення.

Шкала оцінювання індивідуальної розрахункової роботи

Кількість балів	Теоретичне питання	Практичне завдання
15-20	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продемонстровано термінологічну грамотність	Продемонстровано методичну й технологічну грамотність. Методичні рішення обґрунтовано. Оформлення відповідає вимогам.
10-14	Повне засвоєння матеріалу, але недостатнє суб'єктне його усвідомлення. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.	Наявність незначних методичних і технологічних помилок, а також помилок в оформленні роботи. Методичні рішення обґрунтовано.
5-9	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Наявність значної кількості методичних і технологічних помилок, а також в оформленні роботи.
0-4	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Методична й технологічна неграмотність. Неправильне оформлення роботи.

Критерії оцінювання на Екзамені

Оцінювання знань студента проводиться за дворівневою шкалою: зараховано (відмінно, добре, задовільно) не зараховано (незадовільно). За Екзамен студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання оцінки «відмінно» (35-40 балів) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язно й обґрунтовано;
 - навести вірне рішення задачі та тестів.
2. Для одержання оцінки «добре» (25-34 бала) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал зв'язно й обґрунтовано;
 - навести вірне рішення задачі;
 - можливі помилки у відповідях на тести.
3. Для отримання оцінки «задовільно» (15-24 бала) студент повинен:
 - викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
 - можливі помилки при розв'язанні задачі та в тестах.
4. Оцінку «незадовільно» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередніх пунктах.

Кожне завдання Екзамену оцінюється окремо. Загальна оцінка дорівнює сумі оцінок за всі завдання. Якщо одна з оцінок «незадовільно», то загальна оцінка не може бути вищою за «задовільно».

по 2 бали ; 5, 6 – по 12 балів

Шкала оцінювання Екзаменової роботи:

- за кожен правильну відповідь на теоретичні питання завдань 1-4, 7-10 студент одержує по 2 бали;
- за правильно виконане завдання 5,6 (розрахункова задача) – по 12 балів;

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру, за індивідуальне завдання та оцінка за результатами підсумкового завдання).

Зведена шкала оцінювання роботи студентів з дисципліни

Види робіт	Максимум балів
Проміжне тестування	40
ІНДЗ (науково-дослідне завдання)	20
РАЗОМ	60
Екзамен	40
ВСЬОГО	100

У відповідності до набраних студентом балів за розділами та за Екзамен оцінка знання матеріалу проводиться за дворівневою шкалою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно